

यौन दुराचार
जहाँपनि हुन सक्छन्
त्यस्ता दुराचारीबाट
सज्ज र सचेत रहौं,
आफु पनि बचौं र अरुलाई
पनि बचाऔं ।

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
आन्तरिक मामिला कानून तथा सञ्चार मन्त्रालय
राप्ती उपत्यका (देउखुरी), नेपाल

बुद्ध दर्पण

राष्ट्रिय दैनिक

The Buddha Darpan National Daily

QUALITY
CHECK पल पलमा
NO सतर्कता
गुणस्तरमा

नेपाल अम्बुजा सिमेन्ट उद्योग प्रा. लि.

भूकम्पमा १५७ जनाको मृत्यु, १९७ घाइते

काठमाडौं १८ कात्तिक

भूकम्पका कारण जाजरकोट र रुकुम पश्चिममा गरी हालसम्म एक सय ५७ जनाको मृत्यु भएको छ । भूकम्पबाट हालसम्म दुवै जिल्लामा गरी एक सय ९७ जना घाइते भएका छन् ।

सशस्त्र प्रहरी बल केन्द्रीय कार्यालयका प्रहरी नायव उपरीक्षक शैलेन्द्र थापाका अनुसार भूकम्पका कारण जाजरकोटमा एक सय ५ जनाको तथा रुकुम पश्चिममा ५२ जनाको मृत्यु भएको छ ।

यसै गरी भूकम्पबाट जाजरकोटमा एक सय ५, रुकुम पश्चिममा ८५, दैलेख र बैतडीमा तीन/तीन तथा रोल्पाका एक जना घाइते भएका छन् । घाइतेलाई उपचारका लागि

नेपाली सेनाको हेलिकप्टरबाट नेपालगन्ज, काठमाडौं तथा अन्य ठाउँमा ल्याउने क्रम जारी छ ।

नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी बल भूकम्प प्रभावितको उद्धार तथा राहतमा जुटेको छ । प्रभावित क्षेत्रमा यसका लागि एक हजार पाँच सयभन्दा बढी सुरक्षाकर्मी परिचालन गरिएको छ ।

भूकम्प प्रभावित क्षेत्रमा नेपाली सेनाले उद्धार तथा राहतका लागि पाँचवटा हेलिकप्टर तथा जहाजको प्रयोग गरिएको नेपाली सेनाका प्रवक्ता सहायक रथी कृष्णप्रसाद भण्डारीले जानकारी दिए ।

गए राति ११:४७ बजे जाजरकोटको बारेकोट गाउँपालिका-१, रामीडाँडा केन्द्र विन्दु

लुम्बिनी प्रदेश सरकार :

भूकम्प प्रभावितको कोषमा डेढ करोड

रुपन्देही १८ कात्तिक

लुम्बिनी प्रदेश सरकारले भूकम्प प्रभावित क्षेत्रका लागि डेढ करोड सहयोग गर्ने भएको छ ।

शनिवार तुलसीपुरमा बसेको प्रदेश सरकार मन्त्रिपरिषद्को बैठकले डेढ करोड सहयोग गर्ने निर्णय गरेको अर्थमन्त्री धनबहादुर मास्कीले बताए ।

प्रदेश सरकारले गृहमन्त्री सन्तोष पाण्डेको नेतृत्वमा प्रभावित जिल्लामा टोली पठाउने निर्णयसमेत गरेको छ ।

लुम्बिनीले यसअघि राप्ती प्रादेशिक अस्पताल तुलसीपुरका

निमित मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट डा. पदमराज अधिकारीको नेतृत्वमा स्वास्थ्यकर्मी तथा स्वास्थ्य सामग्री पठाइसकेको छ ।

यसैगरी बाँकेका विभिन्न अस्पतालमा घाइतेका लागि उपचारको व्यवस्थापन गर्नुका साथै बुटवलको लुम्बिनीको प्रादेशिक अस्पतालबाट मेडिकल टीम घटनास्थल पठाइएको छ ।

प्रदेशका विभिन्न स्थानीय सरकारले पनि राहत घोषणा गर्दै त्यसतर्फ लागेका छन् ।

भइ ६ दशमलव ४ रेक्टरस्केलको भूकम्प भएको थियो । भूकम्पबाट

जाजरकोट र रुकुम पश्चिममा ठूलो धनजनको क्षति भएको छ ।

भूकम्प प्रभावित क्षेत्रमा एमाले उपमहासचिव नेतृत्वको केन्द्रीय टोली

काठमाडौं १८ कात्तिक

नेकपा एमालेका उपमहासचिव विष्णु रिमाल नेतृत्वको केन्द्रीय टोली भूकम्प प्रभावित क्षेत्र जाजरकोट र रुकुम पश्चिम पुगेको छ ।

पार्टीले आयोजना गर्ने अभियानको तयारीको क्रममा सुदूरपश्चिम प्रदेश हुँदै कर्णाली प्रदेश आइपुगेपछि भूकम्प गएकोले उपमहासचिव रिमाल नेतृत्वको टोली अन्य काम स्थगन गरेर आज जाजरकोट पुगेको हो ।

जाजरकोट पुगेर रिमालसहितका नेताहरूले भूकम्पमा परी जाजरकोट जिल्ला अस्पतालमा उपचार गराइरहनुभएका घाइतेहरूलाई भेटी स्वास्थ्यलाभको कामना गर्नुभएको छ ।

उपमहासचिव रिमालले जाजरकोट जिल्लास्थित एमालेको पार्टी पंक्तिलाई सम्पूर्ण ध्यान प्रभावित जनतालाई राहत र सहयोग गर्नमा केन्द्रित गर्न निर्देशन दिनुभयो । यसैगरी उहाँले रुकुम पश्चिमका एमाले नेताहरूलाई भेरेरसहयोगमा खट्न

निर्देशन दिनुभएको टोलीमा सहभागी केन्द्रीय सदस्य बिष्णु रिजालले जानकारी दिनुभयो ।

यसअघि नै अनेरास्ववियुले जाजरकोट र रुकुम पश्चिममा चिकित्सकसहित स्वास्थ्यकर्मीको

टोली पठाएको छ । टोलीमा केन्द्रीय कमिटी सचिव डा. सुजन कडरिया र सञ्जीव धितालको नेतृत्वमा आओएम स्वीबियु सभापति डा. आनन्द सिंह र एनएमएसएममा आवद्ध रहेका स्वास्थ्यकर्मी रहेका छन् ।

विप्लव नेतृत्वको नेकपाले १ लाख र २५ ववीन्टल चामल राहत कोषमा

रुपन्देही १८ कात्तिक

विप्लव नेतृत्वको नेकपा कम्युनिस्ट पार्टीले भूकम्प प्रभावित क्षेत्रमा राहत तथा उद्धारका लागि पार्टीका केन्द्रीय उत्पादनबाट २५ क्वीन्टल चामल र १ लाख रुपैयाँ रकम सहयोग गर्ने भएको छ ।

महासचिव नेत्रबिक्रम चन्द विप्लवको अध्यक्षतामा शनिवार

काठमाडौंमा उपलब्ध केन्द्रीय समितिको बैठकले यस्तो निर्णय गरेको हो ।

बैठकले शनिवार दिउँसो १२ बजेबाट काठमाडौं,भक्तपुर र ललितपुरबाट राहत संकलन गरी जाजरकोट र रुकुम पठाउने तयारी गरिरहेको सो पार्टीका नेता प्रकाश डुम्रेले जानकारी दिए ।

पुर्न:स्थापना र घाइतेको उपचारमा सरकार गम्भीर : प्रधानमन्त्री दाहाल

काठमाण्डौ १८ कात्तिक

प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड' ले भूकम्पपीडितलाई राहत, पुन:स्थापना र घाइतेको उपचारमा सरकार गम्भीर रहेको बताउनुभएको छ । नेपालगञ्ज विमानस्थलमा सञ्चारकर्मीसँग कुराकानी गर्नुहुँदै प्रधानमन्त्री प्रचण्डले भूकम्प प्रभावितको उद्धार, राहत र पुन:स्थापनाका लागि सहकार्य र हातेमालोका लागि सम्पूर्ण राजनीतिक दल, निजी क्षेत्र, नागरिक समाजल गायत सबैलाई अपिल गर्नुभयो । उहाँले भविष्यमा हुन सक्ने प्राकृतिक प्रकोप प्रति सरकार सजक र आवश्यक तयारीमा रहेको जिकिर गर्नुभयो । उहाँले

उद्धारका साथै घाइतेको उपचारको कमी हुन नदिने बताउनुभयो । प्रधानमन्त्री प्रचण्डले भूकम्पपीडितलाई राहतका लागि आवश्यक निर्णय आइतबार बिहान मन्त्रिपरिषद् बैठक बोलाइएको जिकिर गर्नुभयो ।

प्रधानमन्त्री प्रचण्डले भूकम्पबाट भएको क्षतिको स्थलगत अनुगमनका साथै घाइतेको उद्धारका लागि आफू चढेर गएको नेपाली सेनाको हेलिकोप्टरमार्फत घाइतेका उद्धार गर्नुभएको थियो ।

सरकारले भूकम्प प्रभावित जिल्लाका कर्मचारीहरूलाई केही दिन बिदामा नबस्न निर्देशन दिएको छ । संघीय मामिला तथा सामान्य

प्रशासन मन्त्रालयले एक विज्ञापित जारी गर्दै भूकम्प प्रभावित जिल्लाका पालिकामा कार्यरत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसहित अन्य कर्मचारीहरूलाई तत्काल बिदामा नबस्न निर्देशन दिएको हो । बिदामा भएका कर्मचारीलाई पनि यथाशीघ्र आफ्नो कार्यालयमा हाजिर भइ कामकाजमा खट्न मन्त्रालयले निर्देशन दिएको छ । मन्त्रालयले भूकम्पमा परी ज्यान गुमाएका व्यक्तिहरूको खोजी तथा पहिचान, घाइतेहरूको राहत तथा उद्धार, स्वास्थ्य उपचार सहित अन्य सबै पक्षहरूको व्यवस्थापनमा खटिन पालिकाका कर्मचारी तथा पदाधिकारीलाई अनुरोध समेत गरेको छ ।

लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पतालको टोली भुकम्प प्रभावित क्षेत्रमा

बुटवल १८ कात्तिक

लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल बुटवलको टोली भूकम्प प्रभावित क्षेत्रतर्फ प्रस्थान गरेको छ ।

मानवीय क्षति न्यूनीकरण तथा त्यहाँको स्वास्थ्य उपचारलाई सहज बनाउने उद्देश्यले डाक्टरसहितको टोली औषधि लिएर त्यसतर्फ प्रस्थान गरेको लुम्बिनी प्रादेशिक

अस्पतालका मेडिकल सुपरिटेन्डेन डा। सुदर्शन थापाले जानकारी दिए ।

भूकम्पमा परी घाइते भएकाहरूको उपचारका लागि अस्पतालमा बिरामी ल्याउनुपर्ने अवस्था आएको खण्डमा समेत सोही अनुसारको तयारी गरिएको मेसु डा. थापाले जानकारी दिए ।

अस्पतालका एमडीजीपी डा. सुनिल सुनारको नेतृत्वमा ६ जनाको टोली भूकम्प प्रभावित क्षेत्रतर्फ प्रस्थान गरेको हो ।

भूकम्पमा परी हालसम्म १२८ जनाको मृत्यु भएको कर्णाली प्रदेश प्रहरीले जनाएको छ ।

१०८ जना घाइतेलाई उद्धार गरी विभिन्न अस्पतालमा उपचारका लागि लिएको प्रहरीले जनाएको छ ।

स्वास्थ्यमा काम कम, स्टन्टबाजी बढी

भूकम्प, क्षति र गति

अस्ती शुक्रबार राती ११.४७ बजे ६.४ रेक्टरको भूकम्प गयो जाजरकोटको रामीडाँडामा । राम्ररी हल्लाथो यता पनि । भूकम्पले आसपासका क्षेत्रमा करिव १ सय ४० जनाको ज्यान लगेको, २ सय जना घाइते बनाएको र सयौँ गाउँका हजारौँ घर भत्काएर ध्वस्त पारेका खबर आए हिजो दिनभरि । सामाजिक सञ्जालभरि मृतकप्रति श्रद्धाञ्जलि र समवेदना तथा घाइतेको उपचार, अशक्तको उद्धार र राहत एवं उपकारका कुरा गरिए धेरै । हिजो विहानै प्रधानमन्त्री आफ्ना आसेपासे नलगेर चिकित्सकको टोली सहित प्राथमिक उपचारका लागि आवश्यक पर्ने औषधि लिएर घटनास्थलमा पुगेछन् । सरकारी र निजी तहबाट उद्धार, उपकार र राहतका पहल भैरहेका छन् । काम भन्दा बढी हल्लाखल्ला गर्ने बानी छ नेपालीमा । गरियो यसपटक पनि - प्रधानमन्त्री आफैँ हतारिएर दौडनुभन्दा उद्धार र उपचार गर्नेहरूलाई पठाउनु उचित हुन्थ्यो भनेको सुनियो । प्रकोप पर्यटन गर्नेहरूलाई यसरी समयमै सावधानी अपनाउन सचेत पारिएको छ । यति हुँदाहुँदै पनि मन्त्रीहरूका लस्कर हेलिकोप्टरमा उडेर घटनास्थलमा जाँदा राम्रो सन्देश जाने छैन । यसर्थ सञ्जालमा आएका दुईवटा सुझाव यहाँ प्रस्तुत गरियो ।

-प्रधानमन्त्री, मन्त्री र पार्टी अध्यक्षज्यूहरूलाई विनम्र अनुरोध - हजुरहरू भूकम्प क्षेत्रमा जान प्रयोग गर्ने हेलिकोप्टर र खर्च हामीलाई दिनुहोस् हामी प्रभावित क्षेत्रमा गेक सेवा दिन्छौँ । हामी हाल सिमीकोटतिर जाँदैछौँ - डा.सुधांशु केसी

-यसलाई अन्यथा नलिइयोस् । अकस्मात पर्न गएको प्राकृतिक प्रकोपबाट धनजनको क्षतिका कारण दुर्लभ राष्ट्रिय धन आज कर्णालीलाई आवश्यक छ । राष्ट्रपतिको अराजकीय युरोपयात्रामा लाग्ने खर्च यता पीडितको काम लगाए राष्ट्रिय धर्म पालना गरेको अनुभव हुने थियो । आगे जो आत्मा - भुषण दाहाल ।

अरु पनि सुझाव मननीय थिए । ‘उद्धार र राहतका सामग्रीहरू पहुँचवालाले पाउने, अनि पीडितले नपाउने नहोस्’ भन्ने जस्ता जायज । राहत र उद्धारका लागि सेना र पुलिस सहित दल दलका टोलीहरू पुगेका वा पठाइएका खबर बगेल्ती नै आएका छन् । कतिले काम गरेर कतिले बदनामी कमाए विस्तारै थाहा हुने छ । हुन त भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले पनि सहयोग गर्न तयार रहेको खबर आएको छ । आउला अब चिन र अमेरिकातिरबाट पनि । विदेशबाट आउने राम्रा र बलिया खालका पाल, कम्बल सहित अरु सामग्रीहरू पहुँचवाला सहित उद्धार र उपकारमै खटिएका टोलीले पहिले आफुहरूले बाँडेर लिएर कमसल मात्रै दिने काम नगरुन् ०७२ सालको भूकम्पमा जस्तै । यसपटक अलि बढी निगरानी गरिनु पर्ने देखिन्छ जनस्तरबाट । नागरिक निगरानी समूहहरू पनि प्रहरी, प्रशासन, सेना र दलका दलालहरूका हातमा छ । तर स्वतन्त्र र स्वाधीन खालका मान्छेको अभाव छैन । आज गुपचुपमा मित्रमित्रै बदमासी गरे पनि भोली त खुल्ने नै छ । सेटिङ् मिलाएर खाने बदमासहरू अलि सतर्क होउन् र सवैले इमान्दारी देखाउन् । नत्र पाउनु भन्दा गुमाउनु अर्थात् धेरै बदनाम हुनु पर्ने छ । समय र समाज ०७२ सालको जस्तो छैन । आज बाँचे पनि भोली उठ्कन सकिदैन । टोपबहादुर रायमाझी र बालकृष्ण खाँण जस्ता त बाँचेनन् !

स्वास्थ्यमा काम कम, स्टन्टबाजी बढी

अल्पकालीन या क्षणिक काम तथा लोकप्रिय नारा या अभिव्यक्तिमार्फत प्रकट हुने ‘स्टन्टबाजी’ले जनताको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउन सक्दैन

स्वास्थ्यमा काम कम, स्टन्टबाजी बढी अल्पकालीन या क्षणिक काम तथा लोकप्रिय नारा या अभिव्यक्तिमार्फत प्रकट हुने ‘स्टन्टबाजी’ले जनताको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउन सक्दैन

संसारभर नै राजनीतिक या राजकीय क्षेत्रमा स्टन्टबाजी हुने गर्छ । तर, नेपालमा भने गैरराजनीतिक, निजी एवं सार्वजनिक क्षेत्रमा पनि स्टन्टबाजीको सहारा लिने गरिएको छ । यस्ता स्टन्टबाजी अल्पकालीन या क्षणिक कर्मदेखि नारा या अभिव्यक्तिमार्फत प्रकट हुने गर्छ । तर, अल्पकालीन या क्षणिक काम तथा लोकप्रिय नारा या अभिव्यक्तिमार्फत प्रकट हुने ‘स्टन्टबाजी’ले जनताको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउन सक्दैन ।

सबैभन्दा उदेकलाग्दो कुरा त निजी क्षेत्र मात्रै होइन, सार्वजनिक चिकित्सा क्षेत्रका जिम्मेवारसमेत स्टन्टबाजी गर्न पुग्छ । उदाहरणका रूपमा हाम्रा अधिकांश स्वास्थ्यमन्त्री पदवाहलीसँगै घोषणा गर्छन्- पैसाको अभावमा कोही गरिब उपचारबाट वञ्चित हुनुपर्नेछैन । जब कि हजारौँ युवा विदेश पलायन हुनुको मुख्य कारण नै आफन्तको उपचार खर्चको जोहो गर्न या लागेको ऋण तिर्नैका लागि हो भन्ने तथ्य अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको प्रस्थान कक्षमा लाम लागेका युवालाई सोधे पुष्टि हुन्छ ।

नेपालमा महँगो उपचार पद्धतिका कारण बर्सेनि गरिबहरूको संख्या वृद्धि भइरहेको तथ्य सरकारी संयन्त्रबाटै पुष्टि भइरहेको छ । सन् २०२० मा फैलिएको कोभिड-१९ माहामारीका क्रममा फगत अक्सिजन थेरापीकै लागि मात्र पनि कैयौँको लाखौँ खर्च भयो । यसले पनि गरिबी बढायो । सरकारी अस्पतालमा उपचार हुन नसकी अलपत्र परेकादेखि घरखेतले पनि निजी क्षेत्रमा लागेको महँगो उपचार खर्च पुर्‍याउन नसकेर इन्तु न चिन्तु अवस्थामा रहेका बिरामी र तिनका आफन्तको दुर्दशा हेरेर पुग्छ । आधुनिक कारणले एउटै गरिब परिवारका बच्चासमेत मुटु, मिर्गौला, कलेजो जस्ता जन्मजात रोगले थलिएर अकाल मृत्यु कुरिरहेकादेखि जन्मजात बहिरोपन भएका दसौँ हजार उदाहरण छन् ।

नेपालका केही उच्चस्तरिय पार्टी नेता सरकारको करोडौँ खर्चमा एयर एम्बुलेन्समा विदेश पुगेर न्युमोनियाको उपचार, प्रत्यारोपण सर्जरीदेखि स्वदेशमै विदेशी विज्ञलाई बोलाएर सोही सेवा लिई आरोग्यता हासिल गर्दै आएका छन् । तर, स्वदेशमा अनेकौँ राजनीतिक हस्तक्षेप, पूर्वाग्रह र पक्षपातका कारण केही दशकअघिदेखि निर्बाध सञ्चालन भइरहनुपर्ने अंग प्रत्यारोपण केही अस्पतालमा मात्रै नियमित छ । हजारौँ युवासमेत मिर्गौला प्रत्यारोपणको पर्खाइमा छन् भने अरबको मरुभूमिमा पानी पिउन नपाएका कारण मिर्गौला गुमाउनेको संख्या थपिँदै छ ।

सरकारी अकर्मण्यता, व्याप्त भ्रष्टाचार र कमिसनका कारण सार्वजनिक अस्पतालमा क्यान्सर उपचारमा प्रयुक्त रेडियोथेरापी सेवाको अभाव छ, निजीमा लाग्ने महँगो खर्चमा बिमा या आर्थिक सहायताले भरथेग गर्न सक्दैन । क्यान्सरको किमोथेरापी र मुटुसम्बन्धी औषधिमा हुने गरेको कमिसन र

अस्वाभाविक मुनाफाले बिरामीले चर्को मूल्य तिर्नुपर्छ । त्यति मात्रै होइन, आर्थिक लाभका लागि ‘प्रेस्क्राइब’ गरिने अनावश्यक महँगो भिटामिन एवं ‘सप्लिमेन्ट’ले बिरामीको चरम शोषण हुने गरेको छ ।

तीन करोड नेपालीको स्वास्थ्यको जिम्मेवारी बोकेको स्वास्थ्य मन्त्रालयको राजनीतिक नेतृत्वले सस्तो र तात्कालिक लोकप्रियताका लागि नभई दीर्घकालीन ठोस सुधारमा योगदान दिनुपर्छ

यसरी अनेकौँ कमजोरी, बेथिति र चुनौतीले ग्रस्त स्वास्थ्यको जिम्मेवारी विगतमा पनि प्रवृत्तिगत रूपमा जुभार र खरो प्रतीत हुने नेताले सम्हालेका छन् । उनले पनि पूर्ववर्तीले भै पटक-पटक घोषणा गरेका छन्- कुनै पनि गरिबले पैसाको अभावमा उपचारबाट वञ्चित हुनुपर्नेछैन । उनको यो पटक-पटकको अभिव्यक्ति फगत स्टन्टबाजी नठहरिन अस्पतालको सेवामा सुधार ल्याउन आफूले सम्हालेको मन्त्रालयलाई नै क्रियाशील र सक्षम बनाउनुको विकल्प छैन । हेक्का रहोस्, आफ्नो कार्यकालमा सुधारको सिक्को नभाँच्ने मन्त्रीले पनि पदवाहलीसँगै यस्तै अभिव्यक्ति प्रकट गर्दै आएका छन् । स्वास्थ्यको नेतृत्वमा, विगतमा स्वयंको उपचारमा भिआइपी सुविधा प्राप्त गर्न र उद्घाटनबाहेक सेवा सुधारमा पूरै बेवास्ता गर्ने र सार्वजनिक अस्पतालमा बिराले खुट्टा टेक्नेहरू पनि पुगे । कुनै मन्त्रीले त हाकाहाकी अस्पताल प्रमुखसँग रकम माग्ने भन्ने पनि सुनिन्थ्यो ।

तर, केही भूपू स्वास्थ्यमन्त्रीले ऐतिहासिक रूपमा उल्लेख्य काम पनि गरेका छन् । ती पूर्ववर्तीमध्ये वर्तमान स्वास्थ्यमन्त्रीकै पार्टीभित्रका प्रतिस्पर्धी युवा नेताको केही महिनाको कार्यकालमा केन्द्रका वीरदेखि मोफसलका अस्पतालसम्म अबैका भौतिक पूर्वाधार, उपकरण, उपचार सेवा, बिमा, निःशुल्क औषधि, डायलाइसिस, विपन्न सेवा, भिआइपी उपचारको नियमनजस्ता सवालमा ठोस उपलब्धि हासिल भएकै हुन् । सक्षमता र वरिष्ठताका आधारमा जिम्मेवारी, नियुक्ति, चिकित्सक एवं स्वास्थ्य मन्त्रालयको स्थायी संयन्त्रभित्रको जनशक्तिको उपयुक्त र निर्मम परिचालन बाँकी नै रहे पनि अन्य धेरै सवालमा उनले सुरु गरेका सुधारले निरन्तरता पाएको भए मुलुकको स्वास्थ्य सेवालै काँचुली फेर्न सक्थ्यो । तर, उनीपछिको नेतृत्वका कारण स्वास्थ्य मन्त्रालय दुर्भाग्यपूर्ण अवस्थामा गुर्जिँदै छ ।

वर्तमान स्वास्थ्यमन्त्रीले प्रकट गरेका प्रतिबद्धतामा खरो उत्रन असाध्य र आकस्मिक रोग लागेका आर्थिक रूपमा विपन्न बिरामीले उद्धार र उपचारका लागि मन्त्रालयमार्फत व्यवस्था मिलाउने सरकारी घोषणा गर्दै त्यसका लागि मन्त्रालयमा चौबीसै घन्टा क्रियाशील संयन्त्रको आकस्मिक टेलिफोन नम्बर जारी गर्न सक्छन् । वास्तवमा संविधानअनुसार नै यो व्यवस्था हुनुपर्ने हो ।

उनले मन्त्रीपदको जिम्मेवारी सम्हालेसँगै घोषणा गरेअनुसार, औषधि, उपकरण आदि खरिदमा भएको गुणस्तरहीनता, चरम भ्रष्टाचार र मूल्यबारे छानबिन गर्न सक्छन् ।

मन्त्रालयमा वर्षौँदेखि व्याप्त सीमित स्वाथकेन्द्रको कब्जा हटाउन सक्छन् । स्थायी संयन्त्रलाई जिम्मेवार र सक्षम बनाउन सक्नुपर्छ । त्यति मात्रै होइन, केन्द्रीयदेखि मोफसलका अस्पतालका विभिन्न विभागमा खरिद गरिएका महँगो उपकरणको उपयोग र अवस्थाबारे निरीक्षण र छानबिन गर्न गराउन सक्छन् ।

वर्तमान स्वास्थ्यमन्त्रीको राजधानी एवं मोफसलका सार्वजनिक एवं निजी अस्पतालको स्थलगत भ्रमण, सेवाबाट वञ्चित सेवाग्राहीसँगको अन्तर्क्रिया, सक्रियता र निर्देशनको सार्थकता उनको पालामा हासिल हुने ठोस सुधारमा निहित हुन्छ ।

अस्पताल भवनहरू निर्माण हुँदैमा सेवा सञ्चालन हुन सक्दो रहेनछ भन्ने उदाहरण काठमाडौँको वीरदेखि धनगढी गेटाको सात सय शय्या क्षमताको अस्पताल भवनले देखाउँछ । अस्पताल भवनसँगै पूर्णकालीन उत्प्रेरित विशेषज्ञसहितका जनशक्ति र उपकरणको व्यवस्थापनबाट मात्रै सेवा प्रदान गर्न सकिन्छ । स्वास्थ्यमन्त्रीले बुझ्नुपर्छ, जनशक्ति र सेवाको परिणाम त सेवाग्राहीको चाप र रोगको प्रकोपअनुसार निक्कै होनुपर्छ ।

जब चिकित्सकहरू न्यून पारिश्रमिकका कारण बाध्य भई या आर्थिक उपाजनको चाहनाका कारण निजी व्यवसायमा संलग्न हुनु थाले अनि सार्वजनिक चिकित्सा सेवामा नकारात्मकता पैदा भए, अनेकनू बेथिति पैदा भए । वीरजस्ता अस्पताल पछि पड्दै गएका हुन् । नेपालमा निजी क्षेत्रमा ख्यातिप्राप्त केही सफल चिकित्सकले निजी क्षेत्रमा आबद्ध भएर पनि गरिब र निमुखाप्रति अत्यन्तै संवेदनशील विश्वमै प्रख्यात नारायण हृदयालयका मुटु शल्य चिकित्सक डा. सेट्टीबाट प्रेरणा लिन सक्नुपर्छ ।

सेवामा आधुनिकीकरण : चिकित्सा क्षेत्रका विभिन्न वैज्ञानिक अनुसन्धान एवं खोजले उपचार पद्धतिमा नयाँ एवं आधुनिक प्रविधिगत आयाम थपिएका छन् । ती प्रविधिले असाध्य रोगका कारण हुने गरेका अकाल मृत्युबाट मानिसलाई जोगाएका छन् । बिशेषगरी मुटु, रक्तनली, मार्ग परिवर्तन आदिदेखि धनी-गरिब सबैलाई लाग्ने विभिन्न प्रकारका क्यान्सरको उपचारमा प्रयुक्त रेडियोथेरापी, किमोथेरापी, जिन थेरापी, मलिक्युल थेरापी जस्ता आधुनिक उपचारपद्धति निकै महँगो हुन्छन् । आर्थिक रूपमा सम्पन्न हुनेले त उपचारबाट आरोग्यता हासिल गर्लान्, तर न्यून या मध्यम आर्थिक अवस्था भएका बिरामीले आफ्नो उपचार कसरी गराउलान् खोइ ?

एकातिर चिकित्सा सेवामा विकसित आधुनिक उपचार प्रविधि सहज बनाउनुपर्ने आवश्यकता छ भने अर्कातिर पुरानै उपचार पद्धति पनि सर्वसुलभ र सहज हुन सकेका छैनन् । अभै पनि यदाकदा हैजाजस्ता पानीजन्य रोग र लामखुट्टेको टोकाइबाट लाग्ने डेंगुजस्ता संक्रामक रोग मौसमी माहामारीका रूपमा फैलिने गरेका छन् भने सरकारी अकर्मण्यता एवं उपचारमा

लापरवाही हुँदा अबैक डलर खर्च भएको क्षयरोग नियन्त्रण पनि प्रभावी हुन सकेको छैन । आंशिक र अपूरो उपचारका कारण क्षयरोगका कीटाणुले बहुऔषधि प्रतिरोध क्षमता विकसित गर्दा यसका कारण पनि बर्सेनि १७ हजारको मृत्यु हुनु दुःखद हो ।

आकस्मिक अवस्थामा उद्धार र उपचार : राष्ट्रपति उद्धार कार्यक्रमअनुसार जटिल प्रसूतिको हवाई उद्धारको व्यवस्था भए पनि त्यो आंशिक र महँगो छ । कम्तीमा विशेषज्ञ सेवा विस्तार र पहुँच नहुँदासम्म यस्ता हवाई उद्धारले मात्र अकाल मृत्युलाई रोक्न सकिन्न । प्रसूतिबाहेक तत्काल शल्यक्रिया एवं अन्य उपचार हुन नसके अपांग या अकालमा ज्यान गुमाउनुपर्ने अवस्था जस्तो हड्डी एवं ढाडको चोटपटक, आन्त्रा बटाएको या फुटेको, जलन, कानको जटिलता, विभिन्न वस्तु अडिक्एको, तत्काल मुत्र प्रवाह नखुलेर मिर्गौलालाई क्षतिग्रस्त हुने अवस्था, रक्त क्यान्सर, मुटु एवं रक्तनलीको अवरुद्धता, मस्तिष्काघातजस्ता रोगबाट ग्रस्त न्यून आर्थिक अवस्था भएका नागरिकलाई फगत एक लाखको आर्थिक सहयोगले कुनै अर्थ राख्दैन । संविधानले नै निर्दिष्ट गरेको अनिवार्य आकस्मिक सेवाको सरकारले सुनिश्चितता गर्नुपर्छ ।

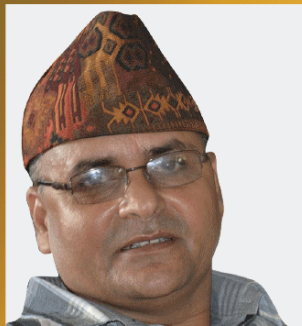
आर्थिक व्यवस्थापन कसरी ? : वर्तमान स्वास्थ्यमन्त्रीले भने जस्तो सुतीजन्य वस्तुको कतले मात्रै उल्लेखित सेवामा सुधार सम्भव छैन । चिकित्सकलाई अधिकतम समय सरकारी अस्पतालमा शल्यक्रियासहितको सेवामा संलग्न राख्न सरकार एवं मन्त्रालयको निर्णयअनुसार ‘एक चिकित्सक एक संस्था’लाई लागू गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गर्नुपर्छ ।

त्यसबाहेक विपन्नलाई आकस्मिक एवं अन्य सेवा निःशुल्क प्रदान गर्न, बिमालाई अनिवार्य बनाउन अहिले जस्तो न्यूनतम रकम पर्याप्त छैन ।

एकातिर कुल वार्षिक बजेटको न्यूनतम १० प्रतिशत स्वास्थ्यमा छुट्याउनुपर्ने नियमलाई पालना गरिएको छैन भने छुट्याइएको रकमको पनि ठूलो हिस्सा खर्च नहुने र चुहावट हुने गरेको छ । स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित उपकरण र औषधि खरिद तथा संरचना निर्माणमा प्रचलित ऐन-कानुन नै अव्यावहारिक छन् । त्यस्तै निजी स्वास्थ्य संस्थालाई सहूलियत र सहजीकरण गर्दै स्वास्थ्य सेवा र शिक्षा क्षेत्रको खर्च या लागानीमा केही प्रतिशत कर लगाउनु मनासिब नै हुन्छ ।

सरकारले वार्षिक बजेटमै प्रत्येक करदाताको आमदानीको स्रोतमै प्रगतिशील कर प्रणालीअनुसार केही प्रतिशत रकम स्वास्थ्यका लागि ‘अनिवार्य स्वास्थ्य कर’ लगाउनुपर्छ ।

यसबाहेक सुर्ती, मदिरादेखि प्रदूषणका कारक उद्योगमा पनि न्यूनतम स्वास्थ्य कर लगाउन सक्नुपर्छ । त्यसैले, तीन करोड नेपालीको स्वास्थ्यको जिम्मेवारी बोकेको स्वास्थ्य मन्त्रालयको नेतृत्वले सस्तो र तात्कालिक लोकप्रियताका लागि नभई दीर्घकालीन ठोस सुधारमा योगदान दिन सके इतिहासले उनकै प्रतिस्पर्धी पूर्ववर्तीको जस्तै उच्च मूल्यांकन गर्नेछ । -कात्तिक

● प्रा.डा. ढुण्डीराज पौडेल
अग्रलेख

भुकम्प घटनामा एमाले कपिलवस्तुद्वारा दुःख व्यक्त

कपिलवस्तु, १८ कार्तिक

नेकपा एमाले कपिलवस्तुले जाजरकोटमा भएको भुकम्प घटनामा दुःख व्यक्त गरेको छ।

शुक्रवार राति जाजरकोटलाई केन्द्रविन्दु बनाएर गएको ६.४ मेग्निच्युटको बिनासकारी भुकम्पबाट ठूलो जनधनको क्षती भएको प्रति नेकपा एमाले कपिलवस्तुले विज्ञप्ती मार्फत दुःख व्यक्त गरेको हो।

जिल्ला अध्यक्ष डम्बर शर्माद्वारा हस्ताक्षर गरिएको विज्ञप्तीमा भनिएको छ, जाजरकोटलाई केन्द्रविन्दु बनाएर गएको ६.४ मेग्निच्युटको बिनासकारी भुकम्पबाट ठूलो जनधनको क्षती भएको प्रति नेकपा (एमाले), कपिलवस्तु स्तब्ध एवं शोकाकुल

भएको छ। भुकम्पमा परी ज्यान गुमाउनु हुने प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली प्रकट गर्दै शोक सन्तप्त परिवारजन, आफन्तजन प्रति गहिरो समवेदना प्रकट गर्दछौं।

भुकम्पमा परी घाइतेहुनुहुनेहरु प्रति शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछौं। यस पिडादायी अवस्थामा प्रभावकारी,

शिर्ष उपचार, राहतको ब्यवस्था गर्न नेपाल सरकार समक्ष आग्रह गर्दछौं। संवेदनशिल ढाँडमा उद्धार, सहयोग कार्यमा सक्रियपूर्वक जुटन सामाजिक संघ, संस्था, स्थानियबासी एवम् सबैपक्षसंग अपिल गर्दछौं। जारी विज्ञप्तीमा भनीएको छ।

भुकम्प पीडितका लागि सुदूरपश्चिम सरकारले १ करोड

धनगढी, १८ कार्तिक

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारले जाजरकोट केन्द्रविन्दु भएर गएको भूकम्पका पीडितलाई एक करोड शनिबार बिहान वसेको मन्त्रिपरिषद्को बैठकले भूकम्प प्रभावितहरूको राहतका लागि एक करोड रूपैयाँ दिने निर्णय गरेको मुख्यमन्त्री कमलबहादुर शाहले जानकारी दिए।

यस्तै सरकारले प्रभावित क्षेत्रमा २० जना स्वास्थ्यकर्मीको टोली पठाउने निर्णय पनि गरेको उनले बताए।

प्रदेश सरकारले भूकम्पमा परेर ज्यान गुमाउनेहरू प्रति श्रद्धाञ्जली व्यक्त गरेको छ भने घाइतेको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गरेको छ।

भुकम्प पीडितलाई कांग्रेसद्वारा ५० लाख सहयोग

हेटौँडा १८ कार्तिक

कांग्रेसले भूकम्पमा परेकाको उद्धार, राहत र पुनर्स्थापनाका लागि सरकारको कोषमा पचास लाख उपलब्ध गराउने निर्णय गरेको छ।

जाजरकोट जिल्लाको रामीडौँडा केन्द्रविन्दु भएर शुक्रबार राति ११:४७ मा गएको ६.४ म्याग्निच्युडको भूकम्पका कारण जाजरकोट र रुकुम पश्चिम लगायतका क्षेत्रमा ठूलो संख्यामा मानवीय क्षति, भौतिक क्षति र सयौं घाइते भएको घटनाले समस्त नेपालीलाई मर्माहत र दुखी बनाएको छ।

यस्तो समयमा सरकार, राजनैतिक दलहरु, संघ-संस्था सबै एक भएर यो

विपत्तिको सामना गर्न कांग्रेसले सबैमा अपील समेत गरेको छ।

कांग्रेसका मुख्य सचिव कृष्णप्रसाद पौडेलले विज्ञप्ती जारी गर्दै उद्धार राहात तथा पुनर्स्थापनाको लागि ५० लाख रूपैयाँ उपलब्ध गराउने जानकारी दिएका हुन्।

विज्ञप्तीमा भनिएको छ

‘स्वदेश तथा विदेशमा भएका सबैलाई तन, मत तथा धनको साथ खुल्ला हृदयले मानविय सेवाको अभियानमा जुटन आग्रह गर्दछ।’गए राती गएको भूकम्पको कारण जाजरकोट तथा रुकुम पश्चिममा करिब १ सय ३३ को ज्यान गएको छ भने सयौंको संख्यामा घाइते भएका छन्।

नियम ७ उपनियम २ संग सम्बन्धित लुम्बिनी प्रदेश कपिलवस्तु जिल्ला कपिलवस्तु नगरपालिका वार्ड नं. ७ मा कर्मान्वयन गरिने डेक्सिन म्यानुफचरिङग नेपाल प्रा.लि उद्योगको प्रारम्भिक वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तयारि सम्बन्धि सुचना।

सार्वजनिक सुचना (प्रकाशित मिति: २०८०/०७/१९)

प्रस्तावकको नाम र ठेगाना	क) नाम: डेक्सिन म्यानुफचरिङग नेपाल प्रा.लि ख) ठेगाना: वडा नं.७ कपिलवस्तु नगरपालिका, कपिलवस्तु फोन नं: 9842435800
प्रस्तावको व्यहोरा	प्रस्तावित उद्योग क्षेत्रको विद्यमान भौतिक, रासायनिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरणको आधारभूत अवस्था कस्तो छ पहिचान गर्ने र वातावरणमा सकारात्मक तथा नकारात्मक प्रभावहरूको पहिचान, आंकलन र मुल्यांकन गर्ने
प्रभाव पर्न सक्ने जिल्ला/न.पा./गा.पा	कार्यान्वयन हुने स्थान: वडा नं.७ कपिलवस्तु नगरपालिका, कपिलवस्तु

माथि ऊल्लेखित प्रस्तावको वातावरणीय अध्ययन गर्ने क्रममा सो क्षेत्रको प्राकृतिक भौतिक पक्ष, जैविक पक्ष, रसायनिक पक्ष सामाजीक पक्ष, सांस्कृतिक पक्ष र आर्थिक पक्षहरूमा यकिन गर्न नगरपालिका तथा त्यस क्षेत्रको बिद्यालय, अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी, तथा सरोकारवाला व्यति वा सस्थाको, लिखित राय सुझाव लिनको यो सार्वजनिक सुचना जारि गरिएको छ। यो सुचना प्रकाशन भएको मितिले ७ (सात) दिन भित्र सुचना टास भएको निकाय वा उद्योग विभाग वा वन तथा वातावरण मन्त्रालय वा निम्न ठेगानामा आई पुग्ने गरि लिखित राय सुझाव उपलब्ध गराई दिनु हुन अनुरोध गरिछ।

राय सुझावको लागि पत्राचार गर्ने ठेगानाहरु:

प्रस्तावकको नाम र ठेगाना	नाम: डेक्सिन म्यानुफचरिङग नेपाल प्रा.लि ठेगाना: वडा नं.७ कपिलवस्तु नगरपालिका, कपिलवस्तु Email: rakesh_karna@dxn२u.com
परामशिदाताको नाम र ठेगाना	रिसर्च इन्जीनियरिङ एण्ड इन्भायरोमेन्ट कन्सल्ट प्रा.लि Email: reec2077@gmail.com सम्पर्क गर्ने व्यक्ति : माधव अधिकारी <u>९८५७०५३७१०</u>

Krishnanagar municipality

Office of Municipal Executive

Krishnanagar , Kapilvastu

Lumbini Province

Invitation for online Bids

Date of first publication : 2080-07-19 (5th Nov ,2023)

The krishnanagar Municipality, Office of the Municipal Executive, krishnanagar kapilvastu invites online bids under e-procurement system from eligible bidders for the procurement of following works. The bidders can visit the PPMO web side [www.hhttp://bolptra.gov.np](http://bolptra.gov.np) for the brief description with public entity name: Office of Municipal Executive Krishnanagar ,kapilvastu .

S.N	Contract ID	Name of Projects	Estimated Amount (with out VAT & Contingencies) NRS	Bids Security (NRs.)	Bid Doc fee	Final Bid submission Date & Time	Remark s
1	KNM/NCB/WORK S/BLD-02/080/081	Construction of Pump House (Lohraula, Karma, Derwa, Motipur, Jharuwa, Ramwapur)	3631604.82	90000.00	3000.00	05-12-2023 12:00	
2	KNM/NCB/GOOD S-04/2080/081	Procurement of 25 KVA transformer and transportation up to specified location	3658988.00	91000.00	3000.00	05-12-2023 12:00	
3	KNM/NCB/WOOR KS-01/2080/081	Supply of submersible and other accessories with installation	15778134.35	144000.00	3000.00	05-12-2023 12:00	

Ramesh Gautam

Chief Administrative Officer

महिला हिसाको अन्त्य गरौं

शून्य सहनशीलत

कायम गरौं

अनुरोध

कृष्णनगर नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

कपिलवस्तु

सफासँग हात

घोएर मात्र खाना

खाने गरौं

अनुरोध

कपिलवस्तु नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

कपिलवस्तु

अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुप्रतिको

नकारात्मक सोच आजैदेखि

अन्त्य गरौं

अनुरोध

महाराजगञ्ज नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

कपिलवस्तु

घर वरिपरिको वातावरण

सफा र स्वच्छ राखौं.

रोगब्याधिबाट बचौं

अनुरोध

बाणगंगा नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

कपिलवस्तु

सवारी साधन चलाउदा र बाटो काट्दा

नियमहरु पालना गरौं.आफू पनि

जोगिऔं र अरुलाई पनि जोगाऔं

अनुरोध

बुद्धभूमि नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

कपिलवस्तु

खानेपानीका मुहानहरु

सफा राखौं

अनुरोध

शिवराज नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

कपिलवस्तु

पानी उमालेर

पिउने गरौं

अनुरोध

सेनामैना नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

रुपन्देही

बाढी पहिरोको जोखिम

स्थानमाबसेकाहरु समयमै

सुरक्षित स्थानमा जाऔं

अनुरोध

विजयनगर गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

कपिलवस्तु

जथाभावी बाटो नकाटौं

अकाल मृत्युबाट बचौं

अनुरोध

मायादेवी गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

कपिलवस्तु

पशुपक्षीहरुलाई

दाना.पानी दिने भाँडा

नियमित रुपमा सफा गरौं

अनुरोध

सन्धिखर्क नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

अर्घाखाँची

चर्पीमा मात्रै दिसा

पिसाव गरौं

अनुरोध

सिद्धार्थनगर नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

मेरहवा, रुपन्देही

बालविवाह.बहुविवाह र अनमेल

विवाहलाई प्रश्रय नदिऔं. स्वस्थ

समाजको निर्माण गरौं

अनुरोध

शुद्धोधन गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

रुपन्देही

आफ्नो घर र व्यवसायमा

वालवालिकालाई भ्रममा नलगाऔं

अरुलाई पनी बाल भ्रम प्रयोग

नगर्न सुचित गरौं

अनुरोध

शुद्धोधन गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

कपिलवस्तु

सांस्कृतिक धार्मिक र प्रकृतिक

सम्पदाको रक्षा गरौं राष्ट्रिय

स्वामिमानको रक्षा गरौं

अनुरोध

यशोधरा गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

कपिलवस्तु

अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुप्रतिको

नकारात्मक सोच आजैदेखि

अन्त्य गरौं

अनुरोध

कञ्चन गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

रुपन्देही

धुम्रपान र मद्यपानबाट टाढा

रहौं.सुखी र स्वस्थ

जीवन बिताऔं

अनुरोध

शितगंगा नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

अर्घाखाँची

रुख राप्ति.वन जंगल

जोगाऔं बाढी, पहिरोको

जोखिम घटाऔं

अनुरोध

बर्दघाट नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

मुग्ली, पश्चिम नवलपरासी

सवारी साधन चलाउदा र बाटो

काट्दा नियमहरु पालना

गरौं.आफू पनि जोगिऔं र

अरुलाई पनि जोगाऔं

अनुरोध

गैडहवा गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

रुपन्देही

